

KRAUJO DONORYSTĖS ĮSTAIGOS MOKOMOJI MEDŽIAGA KRAUJO DONORAMS

Kraujo paėmimo (donacijos) esmė, pobūdis, tikslai:

- donoru gali tapti sveikas asmuo, kurio sveikatos būklė atitinka sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus;
- kraujo donorystė savanoriška ir neatlygintina;
- visas kraujas – tai iš vieno donoro surinkto kraujo kiekis (donacija), standartas 450 ml kraujo ir privalomiesiems tyrimams – iki 30 ml;
- donorų atranką vykdančiam asmeniui nurodžius gali būti atliekami papildomi infekcinių žymenų tyrimai, feritino ir kt.;
- kraujo komponentai (eritrocitai, trombocitai, plazma) ruošiami iš viso kraujo;
- kraujo ir kraujo komponentų surinkimui naudojamos tik vienkartinės sterilios priemonės, todėl infekcijų perdavimo prasme procedūra yra visiškai saugi;
- iš donoro surinkto kraujo paruošti kraujo komponentai naudojami gydymo tikslams (transfuzijoms).

Kraujo donacijų dažnis, rekomendacijos donorui:

- kraujo galima duoti kas 60 dienų (vyrai kraujo gali duoti 6 kartus per metus, moterys ne daugiau kaip 4 kartus per metus);
- prieš duodant kraujo donoras turėtų būti pailsėjęs, išsimiegojęs, pavalgęs, išgėręs pakankamai skysčių; nerekomenduojama duoti kraujo po naktinio darbo;
- donoras, bet kuriuo kraujo davimo proceso metu gali atsisakyti duoti kraujo arba procedūrą atliekančio darbuotojo paprašyti sustabdyti donaciją;
- po kraujo davimo rekomenduojama: venos punkcijos vietoje laikyti tvarstį ne mažiau kaip 2 valandas, pailsėti 15–20 minučių, tą pačią dieną sunkiai nedirbti, nesportuoti, nebūti kaitrioje saulėje, vartoti daugiau skysčių.

Galimos nepageidaujamos reakcijos:

- nemalonus jautimas ar kraujosrūva dūrio vietoje;
- galimas bendras silpnumas, galvos svaigimas, nedidelis pykinimas, širdies plakimas;
- vidutinio sunkumo ir sunkios reakcijos (sąmonės praradimas, apalpinimas) pasitaiko retai;

Atsiradus nors vienam aukščiau išvardintam požymiui, apie tai būtina nedelsiant pranešti procedūrą atliekančiam darbuotojui, kad Jums būtų suteikta reikalinga medicinos pagalba.

Daugelio nepageidaujamų reakcijų priežastys yra psichologinės (kraujo ar skausmo baimė, nežinojimas kaip jausiuosi po donacijos).

Rizikingas darbas / rizikinga veikla - tai darbai, kurie kelia pavojų dėl galimo alpimo po donacijos. Esant tokioms pavojingoms profesijoms ar pomėgiams, kaip pvz.: pilotavimas, vairavimas autobusu ar traukiniu, kranų valdymas, lipimas kopėčiomis ar pastoliais, sklandymas, laipiojimas ir nardymas ar pan., rekomenduojama šia rizikinga veikla neužsiminėti mažiausiai 12 val. po donacijos.

Saugi donorystė:

- tyrimais aptikus ŽIV, hepatitų A, B ir C, sifilio, parvovirusinės infekcijos žymenis, donoro kraujo donorystė bus sustabdyta, o paimto kraujo vienetas bus sunaikintas;
- nesaugūs lytiniai santykiai – kai turėjote lytinius santykius: už pinigų ar narkotines medžiagas; apsvaigus nuo psichotropinių medžiagų; su nauju ar nežinomu partneriu ar keliais partneriais - nes tai yra didelė pavojingų infekcijų perdavimo krauju rizika;
- nedelsiant el. paštu nkcadministracija@kraujodonoryste.lt arba telefonu (+370 5) 239 2444 informuoti VŠĮ Nacionalinį kraujo centrą apie vėlesnį įvykį, dėl kurio anksčiau duotas kraujas galėtų tapti nebetinkamas transfuzijai.

Užtikrinamas informacijos konfidencialumas.